

הנחיה מס' 1.6 – הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ח אלול תשע"ט, 8 ספטמבר 2019	25 מרץ 1992; 1 אוגוסט 2002; 1 פברואר 2011

1.6 הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א)-(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984

א. התשתית הנורמטיבית:

1. סעיף 51(א)(1)(א)-(ב) לחוק בתי המשפט¹ (להלן: החוק) קובע:

"(א) בית משפט שלום ידון באלה:

(1) (א) עבירות שעונשן קנס בלבד או מאסר לתקופה שאינה עולה על שבע שנים; ... למעט העבירות המנויות בחלק א' של התוספת השניה, שעונשן מאסר לתקופה של חמש שנים או יותר, אם החליט פרקליט מחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט מחוזי. ..."

(ב) עבירות המנויות בחלק ב' לתוספת השנייה, שעונשן מאסר לתקופה העולה על שבע שנים, ועבירות שהן עניין כלכלי לפי סעיף 42ב(א)(8), אם החליט פרקליט המדינה או פרקליט מחוז להעמיד לדין לפני בית משפט שלום, ובלבד שלא יוטל עונש מאסר לתקופה העולה על שבע שנים."

[ההדגשות אינן במקור]

2. "העבירות המנויות בחלק א' של התוספת השניה" הרלוונטיות להוראת סעיף 51(א)(1)(א) לחוק (עבירות שעונשן נע בין חמש לשבע שנות מאסר) הן העבירות של מתן שוחד לפי סעיף 291 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (להלן: חוק העונשין); מתן שוחד לעובד ציבור זר, לפי סעיף 291א לחוק העונשין; תיווך בשוחד ותמורה אסורה לבעל השפעה ניכרת, לפי סעיף 295(ג) לחוק העונשין; גניבה בידי מנהל, לפי סעיף 392 לחוק העונשין; גניבה בידי מורשה, לפי סעיף 393 לחוק העונשין; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין; רישום כוזב במסמכי תאגיד, לפי סעיף 423 לחוק העונשין; עבירות של מנהלים ועובדים בתאגיד, לפי סעיף 424(1) לחוק העונשין; ואיסור הלבנת הון, לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000.

3. ה"עבירות המנויות בחלק ב' לתוספת השנייה" הרלוונטיות להוראת סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק הן עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג – 1973, שעונשן עולה על שבע שנות מאסר. כן רלוונטיות ליישומה של הוראה זו "עבירות שהן עניין כלכלי" לפי סעיף

¹ חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ס"ח 198.

הנחיה מס' 1.6 – הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ט אלול תשע"ט, 9 ספטמבר 2019	25 מרץ 1992; 1 אוגוסט 2002; 1 פברואר 2011

42ב(א)(8) לחוק, שעניינו באישום הכולל עבירת ניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968, עבירה כהגדרתה בסעיף 29(ב) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה – 1995, או עבירה כהגדרתה בסעיף 97א(א) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994.

4. סעיף 51(א)(1)(א)-(ב) לחוק הסמיך אפוא את פרקליטי המחוז להגיש כתבי אישום בעבירות מסוימות שהסמכות העניינית לדון בהן נתונה לבית משפט השלום - בבית המשפט המחוזי, או להיפך.

ב. מדיניות התביעה:

5. סמכות פרקליט מחוז לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק:

א. את סמכות פרקליט המחוז להגיש כתבי אישום בבית המשפט המחוזי בהתאם להוראת סעיף 51(א)(1)(א) לחוק יש להפעיל רק במקרים חמורים; במקרים סבוכים בנסיבותיהם; במקרים בעלי רגישות ציבורית; או במקרים שיש בהם חדשנות משפטית וכדומה.

ב. "חומרת המקרה" תיקבע, בין היתר, על פי מידת הנזק שגרם הנאשם או שעשוי היה להיגרם; על פי מעמדו הציבורי של הנאשם או מעמדו בתאגיד או במוסד הציבורי (כשהעבירות נעברו בקשר למילוי תפקידו שם), על פי היקף ומשך הפעילות העבריינית; וכדומה.

ג. בעבירות השוחד ראוי לשקול, בין היתר, גם את סכום השוחד, שוויו, או היקף או טיב טובת ההנאה שניתנה; את מעמדו של נותן השוחד או המתווך לשוחד; את היקף ומשמעות הפעילות שנותן השוחד או המתווך לשוחד ציפה ממקבל השוחד לבצע; את השאלה עד כמה היה מנגנון מתן השוחד או התיווך לו מתוככם; את הצורך לנהל את התיק בפני מותב אחד בערכאה אחת דווקא; וכדומה.

ד. ככלל, יש להשתדל שכתבי אישום נגד נאשמים שונים המעורבים בפרשיה אחת יוגשו לאותו בית משפט, על מנת למנוע תחושת אפליה, אלא אם ניתן להבחין בבירור בין נסיבות העבירות השונות והנאשמים השונים.

ה. עוד יש לשקול, לצורך קביעת בית המשפט שידון בתיק, אם ראוי שהערעור בתיקים אלה, אם יוגש, יתברר בפני בית המשפט העליון או בפני בית המשפט המחוזי.

6. סמכות פרקליט מחוז לפי סעיף 51(א)(1)(ב):

הנחיה מס' 1.6 – הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ט אלול תשע"ט, 9 ספטמבר 2019	25 מרץ 1992; 1 אוגוסט 2002; 1 פברואר 2011

א. את סמכות פרקליט המחוז לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק להגיש כתבי אישום בעבירות לפי פקודת הסמים בבית משפט השלום, יש להפעיל, ככלל, בהתאם לכללים המפורטים בנספח א' להנחייה זו. יחד עם זאת, מובן כי יש לשקול כל מקרה לגופו, תוך התחשבות במכלול השיקולים העולים מנסיבות העניין.

ב. ככלל, יוגשו כתבי אישום בעבירות כלכליות לפי סעיף 42ב(א)(8) לחוק, לבית המשפט המחוזי. כך הדבר בוודאי עת מדובר במחוזות תל-אביב וחיפה, שבהם הוקמו מחלקות פליליות בבתי המשפט המחוזיים, שהוסמכו לדון בכל "עניין כלכלי" (כהגדרתו בסעיף 42ב(א) לחוק) שהסמכות לדון בו נתונה לבית משפט מחוזי (בהתאם להוראות סעיפים 42 ו- 42ה(א) לחוק).

יחד עם זאת, במקרים חריגים ביותר – באירוע שהתשתית העובדתית או המשפטית בו פשוטה עד מאוד, שהיקפו קטן, או בהתקיים נסיבות חריגות אחרות – ניתן יהיה להפעיל את סמכות פרקליט המחוז ולהורות על הגשת כתב האישום בעבירות האמורות בבית משפט השלום.

7. על מנת למנוע אפליה או אף מראית עין של אפליה, חשוב לשמור על מדיניות אחידה מצד הפרקליטות בנושא זה. לפיכך, במקרים גבוליים המעוררים ספק בשאלת הפעלת סמכות פרקליט המחוז לפי סעיפים 51(א)(1)(א)-(ב) לחוק, יש להתייעץ עם המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים).

הנחיה מס' 1.6 – הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ט אלול תשע"ט, 9 ספטמבר 2019	25 מרץ 1992; 1 אוגוסט 2002; 1 פברואר 2011

נספח א' - חלוקת תיקי עבירות סמים בין בית משפט השלום למחוזי

את סמכות פרקליט המחוז, לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט, להגיש כתבי אישום בעבירות לפי פקודת הסמים **בבית משפט השלום**, יש להפעיל לפי הכללים הבאים, בהתאם לקריטריונים של סוג סם, כמותו, וטיב העבירה המיוחסת לנאשם בגין החזקתו.

א. קנאביס, חשיש:

עבירה של החזקה – מתחת ל-100 ק"ג.

כל עבירה שאינה החזקה² - מתחת ל-50 ק"ג.

ב. קוקאין, הרואין, מורפין:

עבירה של החזקה – מתחת ל-100 גרם.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-50 גרם.

ג. MDMA ו-LSD:

עבירה של החזקה – מתחת ל-500 גרם / מ"ל.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-250 גרם / מ"ל.

הערה: בדרך כלל, יחידת MDMA שוקלת כ-0.3 גרם ויחידת LSD שוקלת כ-0.2 מ"ל. אך עניין זה יש לברר באופן קונקרטי בכל מקרה.

ד. GBL על נגזרותיו:

עבירה של החזקה – מתחת ל-500 מ"ל.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-250 מ"ל.

ה. סמים אחרים:

(1) אבקה:

² עבירה לפי סעיפים 6, 13 או 14 בפקודה.

הנחיה מס' 1.6 – הפעלת סמכות פרקליט המחוז להגיש כתב אישום בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, לפי סעיף 51(א)(1)(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ט אלול תשע"ט, 9 ספטמבר 2019	25 מרץ 1992; 1 אוגוסט 2002; 1 פברואר 2011

עבירה של החזקה – מתחת ל-100 גרם.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-50 גרם.

(2) חומר צמחי

עבירה של החזקה – מתחת ל-50 ק"ג.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-25 ק"ג.

(3) נוזל

עבירה של החזקה – מתחת ל-500 מ"ל.

כל עבירה שאינה החזקה – מתחת ל-250 מ"ל.

בנוסף לאמור לעיל, כל תיק בו מצא פרקליט ממונה כי בשל נסיבות מחמירות הקשורות בביצוע העבירה, ריבוי עבירות, מורכבות הראיות, או בשל אינטרס אחר, יש מקום להגיש את כתב האישום לבית המשפט המחוזי, יוגש כתב האישום לבית המשפט המחוזי על אף שכמויות הסם שנתפסו הן אלה המצוינות בנספח זה או לא ידועות.

לעניין זה, "פרקליט ממונה" - פרקליט מחוז או משנהו, או פרקליט בדרגת מנהל מחלקה שמונה לעניין זה ע"י פרקליט המחוז.